

WSTĘP

Drodzy Nauczyciele–Wychowawcy w szkołach i Opiekunowie w placówkach wychowawczych, oddajemy do Waszych rąk książkę pomocną w prowadzeniu godzin do dyspozycji wychowawcy.

Uczniowie klas IV–VI są adresatami proponowanych działań, w których wykorzystaliśmy niewielkie fragmenty lektur aktualnie omawianych lub dopiero proponowanych w tzw. nowej podstawie programowej. Potrzebne do zajęć fragmenty utworów znajdują się w naszej książce i pozwalają z powodzeniem przeprowadzić zajęcia nawet wtedy, gdy uczniowie poznają jedynie te konkretne, niewielkie wyimki. Stają się one podstawą działań uczniowskich w małych grupach. Znajdą się tu inscenizacje, dyskusje w grupie, ale także prezentacje na forum klasy. Zamieszczone scenariusze pozwalają organizację wszystkich zajęć traktować elastycznie.

Nasi uczniowie bardzo dobrze radzą sobie w pracy grupowej; skupiając się na zadaniu, współdziałają w zespole. Propozycje pracy wychowawczej w książce ***Porozmawiajmy o problemach... Scenariusze lekcji wychowawczych – szkoła podstawowa*** wykorzystują te umiejętności.

Młodzi ludzie mają trudności w bezpośrednich kontaktach, nie potrafią prowadzić długich, głębokich rozmów, a co za tym idzie rozwiązywać codziennych konfliktów. Problemem jest dla nich samodzielne podejmowanie decyzji. Są niecierpliwi, oczekują natychmiastowych efektów¹. Proponowane przez nas prace z tekstem literackim mogą pomóc w przezwyciężaniu tych cech. Wybrane teksty literackie są bowiem okazją do rozmów z rówieśnikami na istotne tematy, nieobecne w codziennym życiu. Uczniowie mają jedynie tzw. autorytety przechodnie – uznaniem obdarzają osobę w danej dziedzinie, która jednocześnie może stracić swój status eksperta w innej². Osoby dojrzałe, starsze nie są dla młodych autorytetem. W tej sytuacji analizowanie zaproponowanych tematów na lekcjach do dyspozycji wychowawcy może wzbudzić cenne refleksje.

Publikacja składa się z dziesięciu rozdziałów, z których każdy porusza jeden temat. Proponujemy, aby porozmawiać o: istotnych wartościach; rodzinie, przyjaźni i miłości; twórcy i twórczości, czyli w gruncie rzeczy *tworzeniu siebie*; współczesnych formach patriotyzmu; trudnej sztuce komunikacji, zwłaszcza między dorastającymi dziećmi i ich rodzicami; różnie rozumianej inności i obcości; samotności we współczesnym świecie, różnych aspektach wolności, a także cierpieniu, chorobie i śmierci. Ostatni rozdział traktuje o niebezpiecznych zabawach współczesnego dziecka.

¹ J. Kałuda, P. Kopcińska, *Szkolne zmagania... Tajemnice pokolenia Y*, w: „Forum Nauczycieli” 2010, nr 3, s. 15.

² Tamże.

Każdy rozdział rozpoczyna się od rozważań teoretycznych na dany temat, następnie ukazuje omawiany problem w wybranych lekturach, a kończy się propozycją tematów lekcji wychowawczych i przykładowymi ich planami. Każdy rozdział zawiera przynajmniej trzy scenariusze lekcji dla klas: IV, V, VI, jedynie ostatni, zbudowany nieco inaczej, przedstawia ich omówienie. W publikacji zaproponowano 31 scenariuszy lekcji wychowawczych oraz 4 ich omówienia. Wśród materiałów dołączonych do lekcji nauczyciel znajdzie między innymi: wykorzystywane podczas lekcji fragmenty mniej znanych lub trudniej dostępnych tekstów, 5 scenek opracowanych na podstawie omawianych utworów, przykładowe rozwiązania zaprezentowanych problemów.

Zaprośmy więc Młodych do dialogu z bohaterem literackim. Niech rozmawiają o...